

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 27 sierpnia 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890 i 2024 r. poz. 1089) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie jeziora Grodno wraz z otaczającymi go naturalnymi zbiorowiskami leśnymi.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Włocławek;
- 2) położenie rezerwatu w kompleksie leśnym otoczonym rozległymi obszarami gruntów rolnych.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. Ochronie czynnej podlega obszar, który stanowią oddziały: 240a, 240b, 241a, 242a, 242b, 242c, 242d, Leśnictwa Kurowo, Nadleśnictwa Włocławek, a pozostały obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 27 sierpnia 2024 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp	Identyfikacja zagrożeń istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Zniekształcenie zbiorowiska grądu <i>Tilio-Carpinetum</i> wskutek wprowadzenia w przeszłości nasadzeń niezgodnych z siedliskiem (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Stopniowe tworzenie warunków świetlnych do wzrostu odnowienia naturalnego gatunków liściastych pod osłoną drzewostanu – renaturalizacja zbiorowiska grądu <i>Tilio-Carpinetum</i> .

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 27 sierpnia 2024 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Stopniowe tworzenie warunków świetlnych do wzrostu odnowienia naturalnego gatunków liściastych pod osłoną drzewostanu – renaturalizacja zbiorowiska grądu <i>Tilio-Carpinetum</i> .	Renaturalizacja zbiorowiska grądu <i>Tilio-Carpinetum</i> poprzez usuwanie drzew obcych ekologicznie oraz cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, służące powstrzymaniu i zahamowaniu ewentualnej gradacji, rozprzestrzenianiu się czynnika szkodliwego (działanie to ma wynikać tylko i wyłącznie ze stwierdzonego zagrożenia dla stabilności lasów w rezerwacie). Działanie polegające na renaturalizacji zbiorowiska grądu <i>Tilio-Carpinetum</i> ma być realizowane wg potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na 10 lat, pozwoli to na rozpoczęcie procesu renaturalizacji obecnych drzewostanów ze znacznym udziałem m.in. sosny pospolitej <i>Pinus sylvestris</i> oraz buka pospolitego <i>Fagus sylvatica</i> . Działanie prowadzić od października do końca lutego. Pozostawiać w rezerwacie nie mniej niż 20% masy grubizny ściętych drzew. Działanie ma umożliwić lasotwórczym gatunkom liściastym takim jak: dąb bezszypułkowy <i>Quercus petraea</i> , lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i> , grab pospolity <i>Carpinus betulus</i> , przejście z fazy siewki i podrostu w wyższe partie lasu. W tym celu, co roku, podczas przeglądu rezerwatu przez zarządcę terenu, Nadleśnictwo Włocławek, zostanie określona potrzeba wykonania ww. działań, a ich wykonanie oraz zakres będzie podlegać zatwierdzeniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy.	oddziały 240a, 240b, 241a, 242a, 242b, 242c, 242d, Leśnictwo Kurowo, Nadleśnictwo Włocławek

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Włocławek na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno” jest dokumentem określającym sposób ochrony jeziora Grodno wraz z otaczającymi go naturalnymi zbiorowiskami leśnymi, stanowiących przedmiot ochrony w rezerwacie. Rezerwat przyrody został ustanowiony zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. nr 161, poz. 1088). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 3 sierpnia 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Grodno (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 2863).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy.

Obwieszczeniem z dnia 1 marca 2023 r., znak WOP.6202.5.2023.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno”.

Obwieszczeniem z dnia 4 kwietnia 2024 r., znak WOP.6202.1.2024.KLD.5, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i o możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Projekt zarządzenia był podany do publicznej wiadomości również poprzez ogłoszenie w prasie „Gazecie Pomorskiej” o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu. Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty 197/2024). W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno” został zaopiniowany pozytywnie przez zarządcę terenu rezerwatu Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Włocławek pismem z dnia 19 marca 2024 r., znak ZG.7212.1.3.2024.

W rezerwacie przyrody „Grodno” wyznaczono obszary ochrony ścisłej i czynnej. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej zaplanowane zostały w celu eliminacji zagrożenia istniejącego wewnętrznego, jakim jest zniekształcenie zbiorowiska grądu *Tilio-Carpinetum* wskutek wprowadzenia w przeszłości nasadzeń niezgodnych z siedliskiem. W celu eliminacji tego zagrożenia zaplanowano renaturalizację zbiorowiska grądu *Tilio-Carpinetum* poprzez usuwanie drzew obcych ekologicznie oraz cięcia sanitarne uodparniające drzewostany na czynniki biotyczne i abiotyczne, służące powstrzymaniu i zahamowaniu ewentualnej gradacji, rozprzestrzenianiu się czynnika szkodliwego (działanie to ma wynikać tylko i wyłącznie ze stwierdzonego zagrożenia dla stabilności lasów w rezerwacie). Działanie polegające na renaturalizacji zbiorowiska grądu *Tilio-Carpinetum* poprzez usuwanie drzew obcych ekologicznie ma być realizowane wg potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na 10 lat, pozwoli to na rozpoczęcie procesu renaturalizacji obecnych drzewostanów ze znacznym udziałem m.in. sosny pospolitej *Pinus sylvestris* oraz buka pospolitego *Fagus sylvatica*. Działanie należy prowadzić od października do końca lutego i pozostawiać w

rezerwacie nie mniej niż 20% masy grubizny ściętych drzew. Działanie ma umożliwić lasotwórczym gatunkom liściastym takim jak: dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, grab pospolity *Carpinus betulus*, przejście z fazy siewki i podrostu w wyższe partie lasu. W tym celu, co roku, podczas przeglądu rezerwatu przez zarządcę terenu, Nadleśnictwo Włocławek, zostanie określona potrzeba wykonania ww. działań, a ich wykonanie oraz zakres będzie podlegać zatwierdzeniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy. W załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków” wskazano zagrożenie „istniejące, wewnętrzne”, ponieważ w trakcie badań terenowych na potrzeby utworzenia planu ochrony dla tego rezerwatu nie zostały zidentyfikowane pozostałe rodzaje zagrożeń. Ochronę ścisłą zaplanowano tam gdzie nie przewiduje się potrzeby działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej i umożliwia się zachodzenie naturalnych procesów w siedliskach przyrodniczych rezerwatu.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych do celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu prowadzenia badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Ponadto na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody rezerwat może zostać udostępniony w drodze indywidualnego zezwolenia na odstępstwo od zakazów z ust. 1 jeżeli jest to uzasadnione wykonywaniem badań naukowych lub celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie. Ponadto udostępnienie rezerwatu przyrody w postaci wyznaczenia szlaków i tras narciarskich może nastąpić w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Nie wskazano wymagań ochrony przyrody koniecznych do uwzględnienia w ustaleniach planu ogólnego gminy Baruchowo, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak wskazań wymagań ochrony przyrody wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. wskazania.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Grodno” został zaopiniowany pozytywnie przez Radę Gminy Baruchowo uchwałą nr LIX.485.2024, z dnia 26 kwietnia 2024 r. i pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr 19/2024, z dnia 26 lipca 2024 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) projekt zarządzenia został pozytywnie uzgodniony przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WRS.II.710.15.2024, z dnia 1 sierpnia 2024 r.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy

Marek Machnikowski
Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
Regionalny Konserwator
Przyrody w Bydgoszczy